

Storumans kommun

Attraktiva Storumans kommun ó lokal utvecklingsstrategi 2015-2018

Fastställd av kommunfullmäktige 2014-09-23 § 77

Attraktiva Storumans kommun ó lokal utvecklingsstrategi 2015-2018

Lokalt tillväxtprogram för Storumans kommun (LTP) 2011-2014 fastställdes av kommunfullmäktige 2011-05-03. Programmet innehåller sju profilområden som identifierats som prioriterade för tillväxtarbetet i Storumans kommun: energi, gruvnäring, besöksnäring och handel, offentlig sektor, verkstadsindustri, trä- och skogsindustri samt rennäring/samenäring. Inom varje profilområde har insatser och ansvarsfördelning fastställts. Vissa av programmets intentioner och insatser har verkställts men ett antal punkter har ännu ej genomförts. I och med att en ny EU-programperiod inletts för åren 2014-2020 och att en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) antagits i november 2013 behöver även det lokala tillväxtprogrammet revideras. I linje med den nya terminologin blir beteckningen härmed ölokal utvecklingsstrategiö (LUS).

Förutsättningar

Storuman är Sveriges till ytan nionde största kommun och är nästan 25 mil på bredden, med en befolkning på cirka 6 000 invånare och en areal på 7 500 kvadratkilometer bestående av fjäll-, skogs- och jordbruksmarker. Befolkningen är i hög grad koncentrerad till två tätortsområden: Storuman/Stensele och Tärnaby/Hemavan, åtskilda av 13 mil europaväg. Umeälven rinner genom kommunen och bildar flera stora sjöar som är sammanbundna av kortare älvsträckor. Älven är utbyggd för vattenkraft på totalt åtta ställen i kommunen.

Stora investeringar planeras i Storumans kommun under den kommande tioårsperioden. Beräkningar visar på en möjlig investeringsvolym av 27 miljarder kronor eller mer inom bland annat gruvnäring, vindkraft och besöksnäring. Om dessa investeringar kommer till stånd kommer arbetsmarknaden i kommunen att växa med uppskattningsvis 1750 arbetstillfällen, vilket skulle innebära en ökning med över 50 procent. (Slutsatserna enligt öinvesteringsscenario mellanö i rapporten *Investeringseffekter i Storumans kommun*, genomförd av ÅF Infraplan 2012.) Ett antal av dessa investeringar har redan genomförts eller inletts, bland annat i vindkrafts- och vattenkraftsanläggningar.

Samtidigt står kommunen inför andra typer av utmaningar. Befolkningsutvecklingen har uppvisat en negativ trend under de senaste trettio åren, vilket bland annat innebär en minskning av underlaget för både näringslivsverksamhet och offentlig service. Dessutom närmar sig stora pensionsavgångar då cirka 185 av kommunens anställda beräknas gå i pension före år 2020. Det motsvarar cirka 30 procent av den totala personalstyrkan. En positiv indikation kan ändå vara att kommunen under 2013 för första gången på många år uppvisade ett positivt flyttnetto.

För att kommunen och dess befolkning ska kunna klara de utmaningar som omvärldsförändringar och demografi ställer oss inför måste nyckelorden vara hållbar tillväxt och ett positivt förhållningssätt till utveckling och förändring. Det är också viktigt att klargöra relationerna mellan tillväxt och utveckling, och möjligheterna att erbjuda offentlig service av god kvalitet.

Vision

Kommunfullmäktiges strategiska plan 2014-2020 fastställer visionen för kommunen till år 2020: ***Storumans kommun ska genom samsyn utveckla hållbar tillväxt som genererar välstånd till medborgarna.*** Den strategiska planen beskriver utmaningarna på följande sätt:

öStorumans kommuns viktigaste uppgift, oavsett politisk ledning eller tidpunkt, är att skapa sådana förutsättningar att människor vill leva här och besöka oss. Kvaliteten och utbudet av

vård, omsorg, trygghet, lärande, utvecklingsmöjligheter och annat kan vara det som avgör om det är just vår kommun som den enskilde bestämmer sig för att leva och verka i. Utveckling av besöksmål samt kultur- och fritidsaktiviteter är av stor betydelse för medborgare och gäster. Vi måste också på olika sätt arbeta för att möjligheterna till sysselsättning förbättras och att goda kommunikationer säkerställs. En ytterligare utmaning är att få ut så mycket positiva effekter som möjligt för medborgarna av de pågående och planerade investeringarna i kommunen.ö

Syftet med LUS

Den lokala utvecklingsstrategin är det primära styrdokumentet för kommunens projektverksamhet. Därför är LUS basen för kommunens utvecklingsarbete och har följande huvudsakliga funktioner:

- att tydliggöra kommunens *strategiska prioriteringar* i utvecklingsarbetet
- att ge vägledning till att *skapa och bedöma konkreta projektidéer*
- att fungera som utgångspunkt för utveckling av *samverkan med andra parter*.

Många olika faktorer bidrar till att kommunfullmäktiges vision ska uppfyllas. En grundförutsättning är att Storumans kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Kommunen ska fungera som katalysator och länk mellan större etableringar och lokala företags utveckling, och behöver därför också bygga upp och utveckla partnerskap med andra aktörer (inom EU, stat, region, akademi och näringsliv). Attityder, samhällskultur och värderingar måste utvecklas till ett mer välkomnande och öppet samhällsklimat. Det viktigt att bredda kunskapen kring kommunen som utvecklingsgenerator både internt och externt. Detta ska bli en naturlig del av den verksamheten ó enkelt uttryckt att alla kommunanställda ska bli öambassadörerö för den nytta och det värde som man tillsammans skapar för att göra kommunen till en ännu bättre plats att leva, bo och verka på.

Strategins plats i olika perspektiv

Den europeiska sammanhållningspolitiken

EU 2020

Europa 2020-strategin, som gäller för EU:s programperiod 2014-2020, har tre ömsesidigt förstärkande prioriteringar:

- smart tillväxt ó utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation
- hållbar tillväxt ó främja en resurseffektivare och koldioxidsnålare ekonomi
- tillväxt för alla ó stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och social och territoriell sammanhållning.

Nationella strategin

Den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 utgör den strategiska referensramen för tillväxtarbetet i Sverige, och dess prioriteringar är vägledande för det regionala utvecklingsarbetet.

Regeringen har identifierat följande prioriteringar, utifrån de möjligheter och utmaningar som riket och regionerna står inför:

- innovation, företagande och entreprenörskap
- attraktiva miljöer
- kompetensförsörjning
- internationellt och gränsöverskridande samarbete.

RUS för Västerbottens län

Enligt förordning 2007:13 ska den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret ta fram, följa upp och samordna genomförandet av en regional utvecklingsstrategi. I Västerbotten är det Region Västerbotten som har detta ansvar.

Regional utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2014-2020 (RUS) fastställdes av regionfullmäktige i november 2013. RUS består av sex delstrategier:

- samhällen som inkluderar och utvecklar människor
- strukturer för innovation
- miljödriven utveckling
- investeringar i utbildning och kompetens
- platsbaserad näringslivsutveckling
- en tillgänglig och utåtriktad region.

Prioriterade områden

Den regionala utvecklingsstrategin är det primära ramverket för det kommunala utvecklingsarbete som bedrivs i projektför. Därför följer också denna lokala strategi rubrikerna i RUS.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2012-03-13 om ramprojektet öAttraktiva Storumans kommunö (ASK), med fem prioriterade insatsområden (höjning av samhällets attraktivitetsnivå, säkrande av kompetensförsörjning till utvecklingsbranscherna, utveckling av kultur och föreningsliv, arbete med hälsa och friskvård, samt bedrivande av planerings- och lobbyarbete inom kommunikation och infrastruktur). Med utgångspunkt i tidigare LTP och de insatsområden som prioriterats i ASK-ramprojektet är följande områden prioriterade i Storumans kommun för perioden 2015-2018. Prioriterade åtgärder med koppling till RUS anges i punktform under respektive insatsområde i bilaga 1.

1. Samhällen som inkluderar och utvecklar människor

En övergripande målsättning för vårt utvecklingsarbete är att få fler människor att vilja bo i och besöka vår kommun. Delaktighet och stolthet över att bo och verka i kommunen samt personlig och social utveckling är centrala begrepp för att uppnå detta.

1.1 Samverkan och nya lösningar för service och tjänster

Storumans kommun ska arbeta för en hållbar utveckling på alla nivåer i samhället. Vi ska arbeta för att skapa attraktiva utomhus- och centrummiljöer som inbjuder till spontana möten mellan människor. Storumans kommun ska bli attraktivt både som boendeort och som besöksmål. Kommunen ska ta till vara på och utveckla lokalt samhällsengagemang. Vi ska skapa trivsamma miljöer på våra orter som lockar både invånare och besökare att stanna kvar för att handla, äta och umgås. Vi ska utveckla lokala samarbeten mellan olika sektorer för att göra hela Storumans kommun till ett attraktivt besöksmål för både svenska och utländska turister. Vi ska arbeta med inflyttningsfrågor och inflyttarservice för att få fler att vilja etablera sig i hela Storumans kommun. Vi ska också arbeta för att ta tillvara på delårsboenden och säsongsarbetare som en resurs för Storumans utveckling.

1.2 Aktivt främja mångfald och jämställdhet

Storumans kommun ska arbeta aktivt för jämställdhet och mångfald. I vårt samhälle ska alla känna sig inkluderade och betydelsefulla. Vår målsättning är att kommunen ska vara en plats där folk vill stanna kvar och utvecklas genom livets alla faser. Vi ska vara en bra plats att bo, leva, arbeta och åldras på. Vi ska fortsätta arbetet med integration i samhället genom strategisk och långsiktig samverkan mellan lokala företag, arbetsmarknad, offentlig verksamhet och föreningsliv. Vi ska främja mångfald och jämställdhet genom informations- och utbildningsinsatser i alla delar av samhället. En viktig del av detta är att främja samekulturens

och de samiska språkens bevarande och utveckling. Vi ska arbeta för att Storumans kommun ska vara ett ställe som är attraktivt att bo på för alla, oavsett bakgrund.

1.3 Levande kulturliv, social ekonomi och fritid

Storumans kommun ska vara en plats med ett levande kulturutbud där det finns möjligheter att utöva kreativa fritidssysselsättningar. I vår kommun ska det finnas goda förutsättningar att vara verksam som kulturskapare. Vi ska också arbeta för att förbättra våra invånares möjligheter till en aktiv fritid och god folkhälsa. Vi ska utveckla och förbättra möjligheterna till att skapa och uppleva kultur i hela Storumans kommun, bland annat genom att synliggöra befintliga kulturskatter. Vi ska arbeta för en förbättrad folkhälsa genom lokala samarbeten mellan föreningsliv, näringsliv och offentlig verksamhet. Vi ska arbeta för att profilera Storumans kommun som en plats där det finns mycket goda möjligheter till en aktiv fritid. Vi ska arbeta för att stärka barn och ungdomars möjligheter att ta del i kultur- och idrottsaktiviteter.

1.4 Digitala lösningar för välfärd, delaktighet och effektivitet

Storumans kommun ska bli ännu bättre på att utnyttja digitala möjligheter och lösningar. Vi har ett väl utbyggt bredband som är en tillgång för utveckling av nya innovativa tjänster i vår glest befolkade kommun. Vi ska arbeta för att ett digitalt liv ska vara tillgängligt för alla. Vi ska uppmuntra till utveckling och användning av digitala lösningar och hjälpmedel inom hela den offentliga sektorn. Speciellt inom sjukvården finns stor utvecklingspotential med distansöverbyggande digitala metoder bland annat i anslutning till utvecklingen av Glesbygdsmedicinskt centrum (GMC) i Storuman i samverkan med landstinget.

Vi ska utveckla vårt arbete med e-tjänster och andra former av digital service och kommunikation till medborgare och lokala företag. Vi ska utbilda och utveckla de grupper som behöver hjälp och stöd för att bli digitalt delaktiga. Vi ska ta tillvara på och uppmuntra till lokala digitala innovationer och entreprenörer. Kommunen ska föregå med gott exempel och arbeta för en hög digital kompetens hos våra egna anställda.

2. Strukturer för innovation

Innovation är viktigt för att stärka kommunens attraktionskraft och näringslivets konkurrenskraft. Det är viktigt att anlägga ett brett perspektiv i arbetet med innovationer för att involvera alla berörda grupper, organisationer och företag. Samverkan mellan olika aktörer har visat sig viktig för utvecklingen av innovationer. Ett stärkt samarbete mellan skolan, företag och det omgivande samhället ska därför främjas.

Den demografiska utmaningen innebär stora krav på innovation och förnyelse. Kompetensförsörjning och kontinuerlig kompetensutveckling för alla individer är grundläggande för att företag ska bli innovativa och konkurrenskraftiga.

För att främja de innovationer som löpande sker i våra företag är det betydelsefullt att dessa företag får stöd i form av till exempel nätverk, kompetens, kapital samt stöd till varu- och tjänsteutveckling utifrån företagens individuella behov. Företagen ska ges möjlighet att delta i samverkan inom och mellan olika innovationsmiljöer (exempelvis företagsnätverk, kluster, inkubatorer, science parks samt universitet och högskolor både regionalt, nationellt och internationellt). Det behöver också skapas mötesplatser som kan bli attraktiva noder i regionala, nationella och globala kunskaps- och innovationsnätverk, plattformar samt test- och demonstrationsanläggningar.

2.1 Ett samordnat regionalt innovationsstödsystem med starka aktörer

För att underlätta att idéer blir innovationer ska Storuman sträva efter att vara en del av det regionalt samordnade innovationsstödsystemet. Möjligheterna att ta del av det innovationsstödjande systemet ska förbättras, särskilt där fysiska innovationsmiljöer saknas. Det är särskilt viktigt att tillvarata ungas, kvinnors och utlandsföddas perspektiv.

2.2 Mötesplatser för innovation

Innovationer uppstår ofta när olika perspektiv och innovativa aktörer möts och samverkar. Det är därför viktigt att det finns olika typer av mötesplatser för innovationsutveckling på lokal nivå för att öka innovationskraften. Utvecklingsmiljöer med möjligheter till nära kontakt med det regionala stödsystemet är viktiga och möjliggör utveckling och test av idéer i nära samarbete med näringsliv, akademi och samhälle.

2.3 Ökad samverkan mellan näringsliv och akademi

Samspelet mellan akademi och näringsliv är viktigt för att öka kunskapsinnehållet i de varor och tjänster som produceras. Gränsöverskridande möten är viktiga för att utveckla miljöer som kan bli ledande i att ta fram nya innovationer, attrahera forskare, kapital och samarbetspartners. Samverkan mellan akademi och näringsliv ska bygga på att det finns ett behov av bredare kunskap för att få en utveckling som skapar samhällsnytta.

2.4 God tillgång till riskkapital och riskvilligt kapital

Tillgången till riskkapital i tidiga skeden är i dag begränsad och utgör ett hinder i utvecklingen från idé till innovation. Tillgången måste förbättras, och våra företag måste också bli mer attraktiva för externa investerare.

3. Miljödriven utveckling

Vattenkraften har präglat Storumans kommun sedan 1950-talet och de åtta vattenkraftverken är viktiga för sysselsättningen i kommunen. Utöver vattenenergi har man påbörjat uppbyggnaden av en stor vindkraftspark med 90 verk i Blaiken, som ligger i Storumans och Sorsele kommuner. Detta arbete är inne i den tredje och avslutande etappen som beräknas vara färdig under 2015. Planering pågår för ytterligare anläggningar i samma storleksklass.

Idag är transportsektorn den största källan till koldioxidutsläpp i kommunen, bland annat på grund av långa avstånd och näringar som kräver tunga transporter. Det är därför viktigt att öka andelen förnybara bränslen inom transportsektorn.

Tärnaby och Hemavan är ett av kommunens två tätortsområden och två av Sveriges nordligaste tätorter i fjällmiljö. Det hårda fjällklimatet ställer stora krav på ett bra klimatskal och energieffektiva uppvärmningsalternativ i fastigheterna. I dagsläget finns ingen närvärmeproduktion i området.

Den inresande turismen omsätter 383 miljoner kronor och andelen turistiska övernattningar uppgår till 597 000 stycken (Turismekonomisk mätning 2012) vilket gör turismen till en viktig näring för kommunen. Hemavan/Tärnaby svarar för en merpart av den totala omsättningen.

3.1 Ökad produktion och relativ användning av förnybar energi

Redan idag produceras stora mängder förnybar energi i Storumans kommun. Detta ska tillvaratas och utvecklas till nytta både för kommunen och för samhället som helhet. Samtidigt finns det stor potential att öka andelen förnybar energi som används i kommunen.

3.2 Energieffektiv teknik och energieffektivisering i bostäder, lokaler och fritidshus

Kommunens geografiska förutsättningar tillsammans med ett kallt klimat ger unika möjligheter för energieffektivisering. 58 procent av bostadsbeståndet i kommunen består av fritidshus, vilket skapar en märkbar påverkan på totalanvändningen av energi. Det innebär också en utmaning att klara serviceåtaganden då en stor del av befolkningen inte är permanentboende. Det är också angeläget att göra energieffektiviseringsåtgärder i anläggningar såsom vatten- och avloppsreningsverk.

3.3 Hållbar produktion och konsumtion

I kommunen finns värdefulla förnyelsebara naturtillgångar, alltifrån fiskebestånd i våra sjöar och vattendrag till vilt i skogs- och fjälllandskapet där det även växer svamp och bär. Det finns betydande arealer orörd jordbruksmark som möjliggör produktion av lokala råvaror.

3.4 Företagande baserat på hållbar förvaltning av naturresurser

Destinationen Hemavan Tärnaby erbjuder utförsäkning, längdåkning och ett flertal vandrings- och skoterleder i storslagen fjällmiljö. Det finns i dagsläget ett flertal företag som satsar på och är kända för naturturism. Den norska närvaron i området är stor, detta yttrar sig exempelvis genom att antalet fritidshus gått om antalet åretruntboenden. En avgörande framtidsfråga för området och kommunen är att fortsätta utveckla turismen i samklang med långsiktigt hållbart utnyttjande av naturresurser.

Sverige är EU:s ledande gruv- och mineralnation. Att fortsatt bryta mineral på ett hållbart sätt, i samklang med miljö-, natur-, och kulturvärden kan bidra till att viktiga jobb skapas som leder till tillväxt i vår region. Detta förutsätter en samexistens mellan näringar där den ena skapar förutsättningar för den andra.

4. Investeringar i utbildning och kompetens

Storumans kommun har idag ett gymnasium, Luspengymnasiet, med utbildningar i Storuman och Tärnaby. Högskole- och vuxenutbildningar finns tillgängliga via Storumans lärcentrum samt kommunalförbundet Akademi Norr. Landstinget bedriver också via Storumans folkhögskola vuxenutbildningar i Storuman och Tärnaby.

Under ett flertal år har studieresultaten vid gymnasiet varit goda och övergångsfrekvensen till högre utbildning stor, men andelen högskoleutbildade i kommunens befolkning och arbetskraft är ändå märkbart under riksgenomsnittet. Att öka denna andel är en mycket viktig framtids- och konkurrensfråga för både offentliga och privata verksamheter och för samhället som helhet. Av lika stor vikt är också att göra arbetsmarknaden tillgänglig för dem som idag står utanför den, samt att förbättra matchningen mellan tillgänglig arbetskraft och arbetsmarknadens efterfrågan.

4.1 Öka andelen elever med avlagd examen

En genomförd gymnasieutbildning har idag stor betydelse för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden, och minskar risken för att hamna i utanförskap. Insatser måste riktas mot att arbeta förebyggande för att minska risken för att unga lämnar skolan, vilket innebär att jobba både med faktorer kopplade till hemmet, fritiden och skolan.

4.2 Öka andelen med eftergymnasial utbildning på länets arbetsmarknader

Länets arbetsmarknad har behov av välutbildad arbetskraft och arbetsgivare tenderar att efterfråga högre formell utbildning vid återbesättande av tjänster. Andelen med högre utbildning på arbetsmarknaden påverkas av många faktorer. Bland annat är tillgängligheten till utbildning viktig, men också storleken på arbetsmarknaden, vilket innebär att goda kommunikationer till större arbetsmarknader och distansutbildningar behövs.

4.3 Utveckla användningen av digitala verktyg för lärande

Bättre användning av digitala verktyg har stor potential att stärka lärandet i Västerbotten i hela utbildningsväsendet. Digitala verktyg för lärande ökar möjligheterna att utforma den enskilde individens lärande utifrån egna förutsättningar oavsett förkunskaper, inlärningssätt och fysiska avstånd.

4.4 Öka andelen 20-64 åringar i arbete

Genom att bättre ta tillvara kompetensen hos våra invånare minskar utanförskapet och fler ges möjlighet att arbeta. Unga, utrikes födda och äldre utgör en potential som måste tas tillvara. En större andel av den arbetsföra befolkningen ska ges förutsättningar för och tillträde till arbete.

4.5 Förbättra matchningen på arbetsmarknaden

Idag upplever såväl länet som riket en situation där arbetslivet har rekryteringsproblem samtidigt som arbetslösheten, framför allt bland unga, är hög. Samtidigt lämnar fler arbetsmarknaden till följd av pension jämfört med de som tillträder i flertalet av rikets kommuner. Landstinget genomför insatser på detta område inom konceptet öRecruit and retainö och det är angeläget att kommunen tillvaratar och vidareutvecklar potentialen till samarbete på detta område för ömsesidig nytta och även för näringslivets behov av kvalificerad kompetens.

5. Platsbaserad näringslivsutveckling

För att få ett starkare näringsliv är det viktigt hitta verktyg och stödja de företag som har förutsättningar att utvecklas och växa. Ett bredare näringsliv är en förutsättning för ett attraktivt samhälle där alla ges möjlighet att utvecklas. Storumans kommun ska vara ett samhälle som präglas av jämställdhet och mångfald och som erbjuder service och tjänster i hela kommunen.

Näringslivet i Storumans kommun präglas i stor grad av besöksnäring och tillverkningsindustri. Några av våra viktigaste utmaningar är att förädla våra naturresurser, samt att lyfta fram kreativt entreprenörskap och tjänsteföretag med ett hållbarhets- och tillväxtperspektiv. Nyckeln är att företagen vågar tänka annorlunda och innovativt och jobbar med ledarskap och attityder för att möta morgondagens utmaningar. Några av de viktigaste aspekterna för näringslivsutveckling är att fler kvinnor startar företag, att fler kvinnor ges plats i bolagsstyrelser samt att kvinnors kunskaper, affärsidéer och innovativa lösningar tas tillvara.

5.1 Fler och växande företag

I ett samhälle som på ett strukturerat sätt fångar upp olikheter, perspektiv och idéer skapas fler företag som bidrar till kommunens utveckling. För långsiktiga och hållbara företag är rådgivning, samverkan och kompetenshöjande insatser viktiga faktorer. Ett jämställt och integrerat synsätt är en förutsättning för att lyckas i detta arbete.

Ungdomar som ges möjlighet att prova på entreprenörskap i reell form får en inblick och förståelse om företagandet, vilket är leder till fler ser företagande som ett möjligt val. De företag som vågar tänka annorlunda och innovativt samt jobbar med ledarskap och attityder, skapar sig bättre förutsättningar för att växa och möta morgondagens utmaningar.

5.2 Internationalisering av små och medelstora företag

Globaliseringen av samhället och lättnader i handelsstrukturer förbättrar förutsättningarna för ökad import och export av lokala produkter. Digitaliseringen har betydelse för möjligheterna att etablera verksamhet i utlandet för tjänster och produktion. En strategiskt viktig fråga för att stärka den långsiktiga lönsamheten och öka tillväxten lokalt är ökad internationell marknadsnärvaro för lokala företag som redan är etablerade eller har sådan potential.

5.3 Digitala tjänster och affärsmodeller

Användandet av digitala lösningar har ändrat förhållandena för konkurrenskraft i hela världen och utvecklingen inom området fortsätter. Konkurrensen av den lokala marknaden har förändrats inom nästan alla branscher. Digitala lösningar möjliggör, som också nämns under föregående punkt, nya marknader och nya affärlösningar för både små och medelstora företag via e-handel och e-tjänster. Detta är särskilt betydelsefullt i glest befolkade områden där den lokala marknaden är begränsad. Storumans kommun har ett väl utbyggt digitalt infrastrukturnät som grund för utveckling av digitala tjänster och affärsmodeller.

5.4 Ökad sysselsättning och företagande inom besöksnäringen

Besöksnäringen finns i hela kommunen, men är särskilt stark i den västra delen med destinationen Hemavan Tärnaby. Besöksnäringen har behov av goda kommunikationer och påverkar samtidigt kapaciteten på samtliga trafikslag.

Storumans kommun har nästintill unika förutsättningar i länet att utvecklas som besöksmål. Kommunens turismstrategi anger visionen att *Hemavan Tärnaby ska utvecklas till ett av Sveriges främsta områden för fjällturism året runt* och att *östra delen av kommunen ska utvecklas till Lapplands främsta område för skogsturism*.

5.5 Vidareförädlade naturresurser och resurseffektiva tekniker

Storumans kommun präglas av arbetet med naturresurser. Många familjer har haft eller har en del av sin försörjning från arbete i skogen eller med sysselsättning inom vattenkraften. Vi är en del av en region med mycket stora naturresurser i form av natur och kulturmiljöer, skog, mineraler och vattenkraft. Kommunen har stor tillgång på förnybara energikällor som skog, vind och vatten.

Ett attraktivt samhälle måste präglas av ett miljövänligt och långsiktigt hållbart utvinnande av naturresurser där förädling, innovationer och teknikutveckling sker lokalt. Riktade insatser för att öka andelen kvinnor som arbetar i de naturresursbaserade områdena är viktigt eftersom att männen är överrepresenterade i branschen.

5.6 Livskraftig rennäring i samverkan

Rennäringen och den samiska kulturen är en unik tillgång för Storumans kommun med två samebyar. Vi har flera lönsamma renskötsel­företag i kommunen. Vi ser en potential att öka förädlingsvärdet av renskötseln. Rennäringen och den samiska kulturen har en potential att bli en viktig del av besöksnäringen. Goda betesförutsättningar och ökad samsyn mellan renägare och andra intressenter är en viktig del i att utveckla rennäringen.

5.7 Företagande inom informations- och kommunikationsteknologier

I Storumans kommun finns specifik kunskap inom informations- och kommunikationsteknik. Området är också viktigt för innovationsförmågan i andra branscher (se ovan, insatsområde 2). Ökad bredd inom informations- och kommunikationstekniken är särskilt viktigt för företag inom hälsa och sjukvård som kommit långt i arbetet med distansöverbryggande tekniker och även i infrastrukturrelaterade testfrågor. Detta manifesteras tydligt i utvecklingen av Glesbygdsmedicinskt centrum i Storuman, och i anknypning till detta finns stor potential att även utveckla företagsidéer med anknypning till denna bransch.

6. En tillgänglig och utåtriktad region

Storuman är ett infrastrukturellt nav som ligger i knutpunkten mellan E12 (Umeå ó Mo i Rana) och E45 (Gela (Sicilien) - Karesuando). Orten genomkorsas även av Inlandsbanan och är utgångspunkt för tvärbanan till Hällnäs längs stambanan genom övre Norrland. I Storumans tätort finns en nyligen byggd omlastningsterminal, NLC Storumanterminalen, som är en del av ett öst-västligt transportsamarbete som heter *Nordic Logistic Corridor (NLC)*. De typiska godsflödena genom kommunen går på lastbil längs europavägarna, men en betydande andel transporteras även på tåg, en utveckling som den nya omlastningsterminalen kan främja. I Hemavan möjliggör rikets enda fjällflygplats med dagliga turer till Stockholm en sverigeunik skidkoppling för turister att åtnjuta Norra Storfjällets skidbackar och elljusspår endast inom ett hundratal meter.

6.1 Förbättrad systemfunktion och kapacitet i transportinfrastrukturen

Storumans kommun är en viktig nod i transportsystemet på regional, nationell och internationell nivå. Den fortsatta utvecklingen av infrastrukturell anslutning till våra grannländer och resten av världen är helt nödvändig för att främja tillväxt och konkurrenskraft.

Det nya stomnätet för TEN-T kompletteras med ett omfattande vägnät som ansluts till stomnätet på regional och nationell nivå. Målet är att säkerställa att transportnätet gradvis bidrar till att förbättra den inre marknaden, stärka territoriell, ekonomisk och social sammanhållning och minska utsläpp av växthusgaser inom hela EU.

6.2 Hållbar och effektiv person- och godstrafik

Omlastningsterminalen NLC Storuman har en stor potential att skapa mer rationella och klimatanpassade intermodala transporter. Järnvägens kapacitet är begränsad och används med fördel uteslutande till godstransporter. Det finns dock en del flaskhalsar som hindrar oss från att uppnå en hållbar person och godstrafik. Alla transporter är idag beroende av fossila bränslen, det finns i vår region inga elektrifierade järnvägar och inga konduktiva eller elektriska vägar. Det finns inte heller järnväg som knyter ihop den nordiska logistiska korridoren (NLC) västerut. Höjda transportkostnader riskerar att försämra vår tillväxttakt inom exempelvis besöksnäringen. Det är också viktigt att säkerställa att kommunens båda flygplatser kan utvecklas och bli konkurrenskraftigare.

6.3 Stärkt samverkan kring strategisk planering och internationellt samarbete

Storumans kommun är en del av MittSkandia som har som ändamål att främja gränsregionalt samarbete i vår region inom exempelvis näringsliv, kompetensutveckling och samhällsservice. Gränsöverskridande och gränsregionala samarbeten är viktigt för att kommunen ska kunna utvecklas vidare inom alla branscher och områden.

6.4 God tillgång till digital uppkoppling

Storumans kommun har som övergripande mål att ha bredband i världsklass. Den långsiktiga visionen är att alla hushåll, företag och fritidsområden ska ha möjlighet till bredbandsanslutning. Målet för bredbandstäckning är att senast år 2020 ska 95 procent av alla kommuninnevånare och lokalt verksamma företag inom Storumans kommun ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Minst 20 procent av dessa ska ha mer än 100 Mbit/s.

6.5 Utveckla och vidareutveckla internationella samarbeten

Sveriges EU-medlemskap innebär goda möjligheter till samarbete, och kommunen deltar därtill i många projekt som finansieras med EU-medel. Nordic Logistic Corridor ska främja tillgängligheten inom EU. Målet är att stråket ska utvecklas till ett ekonomiskt, miljövänligt och effektivt transportalternativ för regionerna i Sverige, Norge och Finland och därigenom skapa förutsättningar för fortsatta transporter till Ryssland och vidare ut i EU-området. MittSkandia har som ändamål att främja gränsregionalt samarbete i vår region, inom exempelvis näringslivet, kompetensutveckling och samhällsservice.